

Új közkönyvtári törekvések a pécsi Tudásközpontban

A Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpontban [1] helyet kapott Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár célkitűzéseinek újrafogalmazására egyrészt a két intézmény (a Csorba Győző Megyei Könyvtár és a Pécsi Városi Könyvtár) összevonása [2] miatt volt szükség, másrészt azért, mert az új épületben – a PTE Egyetemi Könyvtárral együttműködve – lehetővé vált a növekvő információs igények, illetve szabadidős tevékenységek kiszolgálása, valamint az internet nyújtotta lehetőségek kihasználása. Ugyanakkor a modern környezetnek köszönhetően a kulturális, közösségi és könyvtári rendezvények (konferenciák, programsorozatok, kiállítások, találkozók stb.) száma 2010. utolsó hónapjaiban jelentősen megnőtt, melyhez hozzájárult az együttműködő helyi civil társadalom szerepvállalása is. Az új könyvtárszakmai és kulturális helyzetben szükség van új feladatok megvalósítására is. Jelen tanulmányban két területet, a Gyermekkönyvtárat és a Könyvtárbusz projektet mutatom be részletesen.

Bevezetés

A különböző társadalmakban az eltérő típusú életközösségek művelődését szolgáló könyvtár olyan intézmény, ahol a felhalmozott tudást megőrzik, feltárják, szolgáltatják, s továbbadják az utókornak is. Ezt a 2005-ben a *Könyvtári Intézet* által közreadott *Az IFLA és az UNESCO fejlesztési irányelvei* című kiadvány így fogalmazta meg: [3] "A közkönyvtár olyan intézmény, amelyet a közösség alapít meg, tart fenn és finanszíroz akár a helyi, regionális vagy országos közigazgatás, akár a közösség más szervezeti formája által. Hozzáfértést biztosít a tudáshoz, információhoz és művészeti alkotásokhoz egy sor forrás és szolgáltatás révén, s egyaránt rendelkezésre áll a közösség minden tagjának, tekintet nélkül fajra, [származásra – a ford.], nemzetiségre, korra, nemre, vallásra, nyelvre, fogyatékosagra, gazdasági helyzetre, munkaviszonyra és képzettségre." A ma közkönyvtára annyiban változott, hogy – a hagyományos: gyűjtés, megőrzés és rendelkezésre bocsátás funkciója mellett – nyílt hálózat(ka)t üzemeltet és számítógépen is hozzáférhető teszi állományait, kulturális értékeit.

Mindez azt is jelenti, hogy *a jelen könyvtára már nemcsak egy épület, polcokon tárolt kiadványokkal, hanem egy világméretű hálózat része*, amelynek kapcsolatrendszere akár földrészekben is átívelhet. Az infokommunikációs technológia fejlődé-

sével és az elektronikus tartalmak térhódításával a könyvtárosoknak hagyományos szerepük és eszköztáruk mellett új lehetőségekkel is számolniuk kell.

A két nagy múltú könyvtári intézmény (a Csorba Győző Megyei Könyvtár, és a Pécsi Városi Könyvtár) 2010-ben történő összevonása után létrejött Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár lehetőségeit is ezeknek az elveknek a mentén célszerű vizsgálni. Általánosságban elmondható, hogy a DDOP-4.1.3/A-2008-0002 azonosító számú projekt megvalósítása után létrejövő *Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont* korszerű épülete minden megyei és városi könyvtári feladat kínálati lehetőségét átalakította 2010. szeptember-októbertől (1. táblázat).

A Tudásközpontba költözés előtti jogelőd könyvtárakat a 70-es, 80-as évek formatervezésére jellemző tárgyakkal (asztalok, székek) voltak berendezve. Csak a megyei könyvtárnál volt fejlesztés 1985-ben, amikor az olvasói tereket látványosan megnövelték három szintre elosztva. Az épületrészek felújítása, a berendezések cseréje, korszerűsítése azonban elmaradt.

A táblázat bemutatja, hogy a Tudásközpontba költözés előtt, illetve után milyen személyi, informatikai és építészeti adottságokkal rendelkezett a megyei-városi könyvtár. A közölt *létszám adatok*

azért változnak csak minimálisan az összehasonlítható oszlopokban, mert a 2010. január elsejei megyei-városi integráció következményeképpen már az év első felében megtörtént az új osztályszerkezet kialakítása, illetve a szakalkalmazottak átcsoportosítása.

A táblázatban jól látszik, hogy jelentősen bővült a korszerű programokkal felszerelt olvasói és dolgozó munkahelyek száma. Ugyancsak jelentősen nőtt a *területek mérete* (a legnagyobb, ötszörös emelkedés a Hálózati Osztályt érintette). Az előző épületben 1821 m² állt a könyvtárhasználók és a könyvtárosok rendelkezésére, az új könyvtár épületében pedig 3564 m²-re, majdnem kétszeresére nőtt az elsősorban megyei-városi feladatokat ellátó terület.

A megyei-városi könyvtár *közösségi tereinek* (20 fős tárgyaló, 130 fős konferenciaterem, kiállítótér, előcsarnok) alapvető funkciója, hogy a teljes életkori skála könyvtárhasználóinak tudjon rendszeresen programokat, rendezvényeket, kulturális és művészeti találkozót szervezni. A területeket természetesen az Egyetemi Könyvtárral közösen használjuk. Az új épület modern, impozáns és tágas terei, illetve kisebb-nagyobb konferenciák megrendezésére is alkalmas helyiségei négyszeresére növekedtek. Ennek megfelelően az, ún. közösségi rendezvények kínálata is növekedni fog. A 2011-es megyei-városi rendezvényterv is már ezeknek a lehetőségeknek a figyelembevételével készült.

1. táblázat

A Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár feladatai a Tudásközpontba költözés előtt és után¹ [4]

Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár részlege	2010. október 25-e előtt				2010. október 25-e után			
	Lét-szám- adatok	Olvasói munka- állomás (db)	Dolgozói munka- állomás (db)	Terület (m ²)	Lét- szám- adatok	Olvasói munka- állomás (db)	Dolgozói munka- állomás (db)	Terület (m ²)
Helytörténeti Gyűjtemény	5	-	5	127	5	2	11	270
Hálózati Osztály	6	-	5	57	7	-	7	246
Gyermekkönyvtár	4	2	1	190	4	12	3	403
Zenei Gyűjtemény	4,5	1	2	200	4,5	9	6	352
Olvasószolgálat	13,5	13	8	900	13,5	54	9	1738
Gyűjteményszervezés	6,65	-	13	75	8	-	15	139
Könyvkötészet	4	-	1	104	4	-	1	129
Közösségi terek (az Egyetemi Könyvtárral közösen. Az adat nem jelenik meg az összesen sorban)	-	-	-	60	-	-	-	530
Igazgatás, Titkárság, Garázs	8	-	6	168	10	-	8	287
Összesen	51,65	16	41	1821	56	77	60	3564

¹ Az 1. és 4. szinten található szolgáltató helyek alapján; a táblázat nem tartalmazza az előterek, a közlekedők és a mosdók adatait.

Mindezeket összegezve: a közkönyvtárak munkájának – így a Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtárának is – minőségi fokmérője, egyrészt a dokumentumellátottság, másrészt a könyvtárhasználói mutatók javulása, amihez szükséges volt az informatikai fejlesztésekre, a korszerű háttérre, valamint a könyvtári szolgáltató helyszínek fejlesztésére és bővítésére.

Kiemelt feladatkörök

A következőkben két sajátosan megyei-városi feladatkört mutatok be. Az egyik a *gyermekkönyvtár*, amely a jogelőd Pécsi Városi Könyvtár intézményeként több mint 35 éves, 4 fiókkönyvtárban folyamatosan működő múltra tekinthetett vissza. A másik azonban teljesen új, országosan is példa nélküli könyvtári modellt, a mozgókönyvtári szolgáltatást megvalósító *Könyvtárbusz Projekt*.

Gyermekkönyvtár – Körbirodalom

Előzmények:

- a jogelőd Csorba Győző Megyei Könyvtárnak nem volt gyermekrészlege;
- a szintén jogelőd Pécsi Városi Könyvtár gyermekkönyvtáraiban (*Csipkefa Gyermekkönyvtár*, *Kilenc Király Gyermekkönyvtár*, *Nyitnikék Gyermekkönyvtár*, *Pinokkió Gyermekkönyvtár*) több mint 35 év óta nem volt jelentős változás (pl. könyvtári bútorzat), és minimális IKT-fejlesztések is csak a Kilenc Király Gyermekkönyvtárban voltak.

A Tudásközpont Gyermekkönyvtára (fantázianeve: *Gyermekkönyvtár – Körbirodalom*) tehát – az előző évek pécsi gyermekkönyvtári állapotához képest – a legnagyobb változás részese lett 2010-ben. Szimbóluma a kör, a körforgás. Ez az épületen belül is állandóan visszatérő építészeti elem az intézmény szellemiségét is tükrözi. A Körbirodalom legfontosabb célja – a legkisebb korosztályoktól kezdve a középiskolásokig –, hogy játszva-tanulva a szabadidő hasznos eltöltésének színtere legyen. Mindez a könyvtárosok és a közreműködő pedagógusok kitartó munkáját igényli, s a fantáziánév szellemében remélhetőleg állandó szellemi körforgással jár.

A Tudásközpont 4. emeletén – több mint 255 m² alapterületen – új lehetőséget és esélyt kapott a gyermekkönyvtárosok eddig is alapvető célkitűzése, a legfiatalabbak (kiemelten 0-14 éves korig) olvasóvá, illetve a könyvek szeretetére és a könyv-

tárhasználatra nevelés. Úgy, ahogy ezt a Portál program – *A Könyvtárügy stratégiája 2008–2013* [6] is megfogalmazza: „3. cél – A könyvtár új módszerekkel és programokkal járuljon hozzá az olvasáskultúra fejlesztéséhez... Új gyűjteményfejlesztési stratégia többletforrásból a megyei és városi könyvtárak számára az olvasáskultúra támogatására... Többéves olvasási akció kidolgozása és meghonosítása a szülők és a *kisgyermekek olvasási kultúrájának fejlesztésére és megerősítésére*: Születéstől az első könyvemig. Korai olvasásfejlesztési programok kidolgozása, olvasásfejlesztő tanácsadó szolgálatok kialakítása, a legkisebbek számára csoportos, családi könyvtári látogatások megszervezése...”

A Gyermekkönyvtárban található közel 17 ezer könyv, a gyermekeknek, szüleiknek és nevelőiknek szánt folyóiratok, a CD-ROM-ok, a 12 számítógép, mind-mind a tartalmas szórakozást és a hasznos ismeretek megszerzését szolgálják. Az állomány bontása megfelel a gyermekek életkori sajátosságainak, és igyekszik zökkenőmentessé tenni a felnőtt könyvtárba való átszoktatást, beilleszkedést. Külön funkcionális terek állnak a különböző korosztályok rendelkezésére (*2. táblázat*), összességében közel 80 m²-en teszik lehetővé a különböző tematikájú foglalkozások kellemes környezetben való ellátását.

A hétféteken (szombat, vasárnap) családi programok várják az olvasókat. Hasznos időtöltésként kézműves foglalkozások, közös játékok, vetélkedők, aktualitásokhoz köthető könyvajánlások, totók, az Internet Öbölben pedig a világhálón való eligazodást segítő tanácsok színesítik a kínálatot.

Az ide látogató gyerekeknek lehetőségük van a gyermekkönyvtárosokkal való kapcsolattartásra, a Körbirodalomban található játszó-, tanuló-, és olvasóhelyek használatára. Kiemelt hangsúlyt kap a kamasz korosztály megszólítása; a számukra fontos telefonszámok, információk, a figyelmükbe ajánlott könyvek, filmek, események olvashatók a honlap oldalain. Internetes fórumot, üzenő falat használhatnak a fiatalok, s az így kialakult baráti körök személyes találkozókat tarthatnak a könyvtár falain belül, alkalmanként egy-egy, számukra érdekes, ismert személy társaságában is. A Körbirodalom hangulatos kiegészítő tere a tetőkert. Ezen a különleges játszótéren állt karácsonykor a Tudásközpont karácsonyfája, melyre a gyermekkönyvtár kis olvasói készítettek saját tervezésű díszeket.

A leírtak szellemében indítottuk el például – 2010 októberében – a több hónapra szóló „Hétpróbás olvasó” pályázatunkat is, melynek feladatait és eredményeit a Tudásközpont honlapján követhetik a résztvevők, s amelynek eredményhirdetése 2011 májusában lesz. A forgalmi adatok biztatóak, a gyermekkönyvtár bő háromhónapnyi működése során emelkedett a beiratkozott olvasók, a könyvtárhasználók, s a könyvtári csoportos programok száma is. (2010. október 25-e és 2011. január 25-e között 1201 fő 14 év alatti olvasó iratkozott be a Gyermekkönyvtár - Körbirodalomba).

2. táblázat

A Gyermekkönyvtár – Körbirodalom (a 2010. október 25-e és a 2011. január 25-e közötti programok adatai)

Programtípus	Alkalom (db)	Résztvevő (fő)
Könyvtárbemutató	29	672
Csoportos foglalkozás (óvodás, iskolás)	10	221
Kézműves, családi foglalkozás	11	165
Rendezvény (Könyvtári Hét, Erkel évforduló, Örökbecfogadó szülők találkozója, zenés-verses Mikulás)	14	643
Meghívott előadó foglalkozása: Dr. Harmatné Horesnyi Mária – Kerekítő: ölbeli játékok GYES-en levő anyukáknak	5	74
Összesen	69	1175

A Körbirodalom átfogó célja megvalósulni látszik, a gyermekek a saját birodalmuknak érzik a gyermekkönyvtárat, a szülők pedig olyan helynek, ahol gyermekeik ismeretei bővülnek, ahol biztonságban vannak, ahová mindig jó betérni és visszajárni.

Könyvtárbusz Projekt

A pályázat sajtóanyaga szerint „Az országosan is első projekt a Társadalmi Infrastruktúra Operatív Program keretében valósult meg. A TIOP-1.2.3-08/1-2008-0021 számú – Könyvtárbusz beszerzése a Csorba Győző Megyei-Városi könyvtár részére a kistélepüléseken élő hátrányos helyzetű csoportok ellátása érdekében” című pályázat Magyar-

országon is egyedülálló. Az elnyert forrás segítségével 2010. december 11-e óta speciális és a legmodernebb technikai eszközökkel felszerelt könyvtárbusz (valójában kamion) járja Baranya megye útjait.

A könyvtárbusz olyan egyedileg elkészített jármű, amely a hagyományos mozgókönyvtári funkciókon túl internet-használati és elektronikus ügyintézési lehetőséget, európai uniós információs szolgáltatásokat, irodalmi programokat, rendezvényeket, gyermekfoglalkozásokat is visz a látogatóknak. A könyvtárbusz berendezése és eszközparkja a mozgáskorlátozottaknak és a fogyatékkal élőknek is magas színvonalon teszi lehetővé a könyvtári szolgáltatások, valamint az információs tartalmak elérését. A menetrend szerint közlekedő könyvtárbusz 27 kistélepülés közel nyolcezer lakójához viszi el a könyvtári szolgáltatásokat. A könyvtárbusz havonta két alkalommal jut el a céltelepülésekre, ahol 1,5-1,5 órát áll. A könyvtárbusszal a mozgókönyvtári szolgáltatások olyan új formája valósult meg Baranya megyében, amely mintaeértékű az ország többi területének számára. A megvalósítási időszaka 2009.09.01.–2010.12.31., a támogatás összege 99 999 167,-Ft volt.

A pályázat stábjának tagjait a Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár adta: *Katona Anikó, Budányi Ágostonné, Márkus István, Rozs Tamás* és jómagam. 2010. március 1. és 2010. december 6. között, a könyvtár munkarendjébe illesztve, sokszor estébe nyúlóan dolgozta át a csapat az eredeti pályázatot, hogy sikeres lehessen a projekt. A megfeszített munkában folyamatosan részt vett: *Mészáros Ágnes, a Szigetvári Kultúr- és Zöld Zóna Egyesület* munkatársa és *Mihalovics Gábor* közbeszerzési tanácsadó. A nyertes készítőik: a *Jász-Plasztik Autócentrum Kft.* és a *Heves Ponyva Kft.* Voltak, *Bakos János* és *Szilágyi Zoltán* vezetésével. Velük tartotta a stáb – szinte napi rendszerességgel – a kapcsolatot a gyártás megkezdésétől a jármű elkészültéig. Példaértékű hozzáállásuk, szakértelmük, partnerségi felelősségtudatuk és állandó konszenzusra törekvésük meghozta gyümölcsét, az ő segítő közreműködésük nélkül biztosan nem érkezhett volna meg a Tudásközpontba a Könyvtárbusz. A nyerges vontató formájú könyvtárkamion IKT-eszközeit az E-Corvina Informatikai Szolgáltató Kft., az ODIN Budapest Kft., illetve a műholdas internet-szolgáltatás szervezését koordináló HungaroDigiTel Kft. szolgáltatta (1., 2. ábra).

1. ábra A Könyvtárbusz

2. ábra Mozgókönyvtári szolgáltatás

A korszerű könyvtári szolgáltatás ezzel a járművel – 2011-től rendszeresen, havonta kétszer 1,5-1,5 órában – két teljes szolgáltatási kört teljesítve (9 útvonallal 27 települést érintve, l. a 3. ábrát) jut el a

Baranya megyében élő kistelepüléseken élőkhez, a vidéki emberekhez. Számukra már az impozáns kamion látványa is izgalmas és érdekes, hát még, ha beiratkozott olvasói lesznek, s folyamatosan használni fogják a sokféle könyvtári és információs szolgáltatást!

A jármű forgalmi engedélyébe bekerült, hogy speciális és különleges.

Speciális és különleges, mert:

- a könyvtári járművön található dokumentumok azonnali kölcsönzésén és használatán túl – mintegy a Tudásközpont „meghosszabbított karaként” – lehetőséget teremt arra, hogy a 27 baranyai kistelepülésen lakók egymilliónyi dokumentumhoz férjenek hozzá a buszon működő laptopokon keresztül, az „anyakönyvtár” katalógusát (a Corvina integrált könyvtári rendszert) használva;
- 30 féle gyermek, ifjúsági és ismeretterjesztő folyóirat legfrissebb számait vehetik kézbe rendszeresen;
- a saját falujukban, kinyílik előttük a világ a böngésző programok segítségével;
- a könyvtárközi kölcsönzés lehetőségeit igénybe véve bárholonnan kérhetnek dokumentumokat vagy elektronikus másolatot;
- a máshol tanuló, dolgozó rokonaikkal pár perc alatt beszélgetni tudnak az interneten keresztül vagy igénybe vehetik a közösségi portálok (twitter, facebook, iwiw) lehetőségeit;
- helyben azonnali és széles spektrumú információszolgáltatást használhatnak;
- ügyes-bajos hivatali dolgaikhoz (e-ügyintézés) várakozás nélküli, azonnali segítséget kaphatnak;
- a munkát keresők megtudhatják, hogy a térségben hol, milyen álláslehetőségek vannak.

Komlói kistérség: (5)	Pécsi kistérség: (6)	Siklói kistérség: (7)	Sellyei kistérség: (6)	Szigetvári kistérség: (3)
Mecsekpölöske Vékény Hegyhátmaróc Szárász Tófű	Pécsudvard Ellend Szemely Gyód Regenye Szőkéd	Alsószentmárton Tésenfa Szaporca Kásád Illocska Siklóbodony Cún	Piskó Páprád Lúzsok Kórós Ózdfalu Gilvánfa	Almáskeresztúr Karádfa Nyugot-szenterzsébet

3. ábra A könyvtárbusz szolgáltató helyei Baranya megyében

A technikailag jól felszerelt *könyvtárbusz fontos célja* továbbá az is, hogy az aprófalvakban rendezett *művelődési és közösségi programok központja* legyen a jövőben, hogy a minőségi értékrend és életmód e baranyai kistélepüléseken is természetessé és mindennaposá válhasson.

A 2005-ben közzétett „Könyvtári fejlesztési koncepció a községekben, különösen a kistélepülésen élők számára” című dokumentumban „A könyvtár a jövő” program keretében fogalmazták meg a következőket [7]:

„A Könyvtárbusszal történő *Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer* koncepció megvalósításának várható eredménye lehet:

- a kistélepülésen élők számára is elérhetővé válnak a könyvtári rendszer szolgáltatásai,
- nő a műveltséghez és tudáshoz jutók száma,
- csökken a különbség az információszegények és -gazdagok között,
- közelebb jutunk az Európai Unió fejlett könyvtárüggyel rendelkező országaihoz,
- és jobb otthonra találunk a hazában.”

Itt Pécssett, a Tudásközpontban, a Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár elhivatott könyvtárosainak köszönhetően és az átadott új „tudásterjesztő kamion” korszerű könyvtári szolgáltatásainak köszönhetően mindezek 2010. december 6-án valósággá váltak.

Összegzés

A 2010-ben új helyre, a Tudásközpontba költöztetett Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár nagy hagyománnyal rendelkező közkönyvtárként, immár a kor követelményeinek megfelelő infokommunikációs technológiai háttérrel bocsátja rendelkezésre teljes gyűjteményét és szolgálja ki használóit. A PTE Egyetemi Könyvtárral együtt integrált olvasószolgálati tevékenysége mellett sajátos megyei-városi feladatait is magasabb színvonalon tudja ellátni az új intézményben.

A Tudásközpont olyan *közösségi tér és multikulturális találkozóhely*, ahol nemcsak dokumentumkölcsonzés zajlik, hanem folyamatosan művészeti és irodalmi kiállítások láthatók, és kisebb-nagyobb zenés, tudományos, irodalmi és gyermekrendezvények zajlanak

További feladatok vállalására is szükség lesz, amilyenek például: a *Baranyai Nemzetiségi Ellátó Központ* új alapokon való működésének beindítá-

sa, a *Helytörténeti Gyűjtemény és MédiaDigiTár* állományainak folyamatos digitalizálása, a hálózati mozgókönyvtári szolgáltató helyek informatikai alapjainak kidolgozása – a *Baranya Háló* létrehozása.

Pécssett egy olyan közkönyvtár jött létre a Tudásközpontban, amelynek forgalma látványosan nő, ahol a könyvtárhasználók megtalálják a legfrissebb irodalmat; hangulatos és kellemes légkörben tanulhatnak; szabadidejük eltöltését pedig programok széles választéka segíti. Az interneten keresztül bárki tájékozódhat az intézmény valamennyi szolgáltatásáról, vagy éppen aktuális rendezvényeiről. Céljaink megvalósításához garanciát jelent a megyei-városi intézményben dolgozók szaktudása, elkötelezettsége és fáradhatatlan szorgalma.

Irodalom és jegyzetek

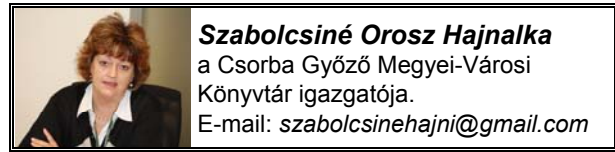
- [1] Az intézmény teljes neve: Dél-dunántúli Regionális Könyvtár és Tudásközpont. A szövegben a továbbiakban: Tudásközpont.
- [2] A Baranya Megyei Önkormányzat (2009. november 6-án) és Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzata (2009. november 5-én) társulást hozott létre: Baranya – Pécs Közkönyvtári Társulás (A Baranya Megyei Önkormányzat Közgyűlése a „Társulási Megállapodás”-t a 15/2009. (XI. 6.) Kgy. határozatával, Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése az 514/2009. (11. 05.) sz. határozatával fogadta el.) néven, úgy hogy a Csorba Győző Megyei Könyvtárat megszüntették, s integrálták a szintén megszüntetett Pécsi Városi Könyvtárral. (Mindkét intézmény 2009. december 31-vel szűnt meg.) November 12-én a Társulás Tanácsa 4/2009. (XI.12.) sz. határozatával elfogadta a Csorba Győző Megyei-Városi Könyvtár Alapító Okiratát, melynek jogutódlással történő tényleges működése 2010. január elsején kezdődött el.
- [3] A közkönyvtári szolgálat. Az IFLA és az UNESCO fejlesztési irányelvei. Készítette a Philip Gill által vezetett munkacsoport az IFLA Közkönyvtári Szekciója megbízásából. Ford. Papp István. Budapest, Könyvtári Intézet, 2005. p. 15. [Forrás = <http://archive.ifla.org/VII/s8/news/pg01-hu.pdf> ; Letöltés ideje: 2011-01-24]
- [4] Azért 2010. október 25-ét választottam a mintavétel alap dátumának, mert ezen a napon kezdődött a Tudásközpont teljes, naponta és hétvégén is 12 óráig nyitva tartása.
- [5] A hivatkozott törvény: 1997. évi CXL. törvény a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről.

[6] Portál program – A könyvtárügy stratégiája 2008–2013. [Forrás = <http://www.nefmi.gov.hu/kultura/konyvtar/konyvtari-terulet-100622-1> ; Letöltés ideje: 2011-01-26]

[7] Könyvtári fejlesztési koncepció a községekben, különösen a kistelepülésen élők számára „A könyvtár a jövő” program keretében. 4. A KSZR koncepció megvalósításának várható eredménye. Budapest, NKÖM, 2005. február 9., p. 10. [Forrás = http://www.allamreform.hu/letoltheto/oktatas/hazai/Konyvtari_fejl

esztes_i_koncepcio_a_kozsegekben_kulonosen_a.pdf ; Letöltés ideje: 2011-01-27]

Beérkezett: 2011. I. 28-án.

Információkezelő berendezésekké váltak a fénymásolók

A papíralapú és a digitális dokumentumok közti űr nem a papír teljes mellőzésével, hanem a dokumentumok adatainak hatékonyabb használatával, kezelésével és tárolásával hidalható át.

A minden nagyobb irodában megtalálható fénymásolók modern verziói igazából kifinomult információkezelő berendezések. Ezek a többfunkciós berendezések a papíralapú dokumentumokat digitális fájlkká alakíthatják, és ugyanazzal a mozdulattal több célállomásra is továbbíthatják. Egy-egy dokumentumot egyszerűen és biztonságosan meg lehet osztani több irodai alkalmazottal, melytől függetlenül és akár egyidejűleg is. Elég egy fájlnevet és célállomást – ez lehet e-mail cím, hálózati mappa vagy egy dokumentumtár – kiválasztani a berendezés érintőképernyőjén előre beprogramozott lehetőségek közül. A digitalizált, archivált dokumentumokat akár a bennük foglalt vonalkód alapján is lehet tárolni, vagy továbbítani. Az írott információ szükség szerint kinyerhető optikai szövegfelismerővel (OCR). A lapolvasás és az OCR használatával az alkalmazottak gyorskereséseket futtathatnak a cég dokumentumtárában, és nem kell több száz vagy ezer papírlapot végignézniük.

A felhasználók saját munkafolyamataikhoz igazíthatják a többfunkciós nyomtató működését. Bárki, aki ért a szoftverfejlesztéshez, szabványos webes eszközökkel egyszerűen tud olyan alkalmazásokat létrehozni, amelyek testre szabott felhasználói felületet nyújtanak. Ahogyan egy asztali számítógépen is prioritálni lehet a leggyakrabban használt programokat és fájlokat, ugyanúgy az érintőképernyőn is előtérbe lehet helyezni a munkatársak számára legfontosabb eszközöket. Például egy orvosi rendelőben beállíthatják a rendszert, hogy gyorsabban kezelje a betegek kártyáit.

A dokumentumok beolvashatók közvetlenül a vállalati tartalomkezelő rendszerbe (ECM), amely automatikusan továbbítja azt a megfelelő kollégához. Ilyen környezetben a modern dokumentumok is megfelelhetnek az előírásoknak a hozzáférési jogosultságok kezelése, a digitális aláírás révén. Az ellenőrzések is egyszerűbbek, a tartalom egy biztonságos webes adattárban marad, amely napi 24 órában hozzáférhető, és amelyben kulcsszavak segítségével lehet keresni (pl. ügyfelek neve alapján).

Míg a hagyományos dokumentumokat el lehet veszíteni, vagy ellophatják őket, az MFP képes a rendszerben eltárolni minden lemásolt, kinyomtatott, beolvasott vagy elfaxolt dokumentumot. Ezért ezeket az adatokat is védeni kell. Ahogyan a számítógépünkön van víruskereső, ugyanúgy léteznek már alkalmazások az MFP védelmére is.

/SG.hu Hírlevél, 2011. április 12., <http://www.sg.hu/>

(SzP)